

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

I dag har vi et forslag fra SF på dagsordenen. Det er det, vi debatterer, og det er de udsagn, som jeg er kommet med fra talerstolen i dag, der må være genstand for debatten, og derfor må jeg afvise hr. Duetofts bemærkninger.

Birthe Hansen (SF):

Jeg havde sådan glædet mig over – indtil jeg hørte hr. Duetoft bruge det ene ord, som jeg ikke kan glæde mig over – at efter at der nu var gået to år, siden vi fremsatte forslaget sidste gang, hvor det simpelt hen blev beskyldt for at knægte ytringsfriheden og i det hele taget være totalt umuligt, er der sket så glædelig en fremgang herinde, at man vil være med i dag og er interesseret i på en eller anden måde at sikre, at de mennesker, der ønsker sig disse reklamer frabedt, bliver respekteret. Og det er formålet med vort forslag.

Derfor vil jeg også sige tak til industriministeren, som overbragte regeringens sympati, og til kommunikationsministeren, hos hvem jeg har sporet en velvilje gennem lang tid med hensyn til at finde en løsning.

Jeg vil også takke alle de ordførere, der var positive over for intentionerne. Jeg tror ikke, at vi – hverken i forslaget eller i det, vi har sagt om det – har påberåbt os, at vi har fundet de vises sten, og at vi præcist ved, hvordan det skal løses. Men tiden har arbejdet for os, og jeg vil sige, at hvis vi tager både vort forslag, Kristeligt Folkepartis forslag og den gule betænkning, ministeren har udarbejdet, i hånden og går ind i et positivt udvalgsarbejde, tror jeg, vi kan nå et resultat, som i hvert fald nej tak-folket kan være tilfreds med.

Jeg tror også på – fordi tiden ligesom har arbejdet for os – at vi har en mulighed for at få det gennemført, inden denne samling slutter i juni måned. Men foreløbig tak for den langt bedre medfart, vort forslag får denne gang.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 184:

Forslag til lov om ændring af lov om musik. (Musikskoler).

Af Ingerlise Koefoed (SF) og Søren Hansen (S) m.fl.

(Fremsat 8/2 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg må sige om det foreliggende forslag, som er fremsat af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti, at det er et initiativ, der vedrører en god sag. Der er ingen tvivl om, at musikskolerne, som vi kender dem i al deres mangfoldighed i ganske mange af landets kommuner, er meget gode og vigtige institutioner i det lokale kulturliv. Og jeg synes, det har været meget opmunrende at erfare, at man igennem en længere årække, hvor kommunerne også har været klemte økonomisk, har været i stand til og ønsket at prioritere musikskolerne, som jo er et frivilligt og 100 pct. kommunalt finansieret initiativ, så højt, som man har gjort. Det vidner om en betydelig interesse og ansvarsfølelse på det kulturelle område, også i lokalsamfundet.

Jeg er sikker på, at den eksisterende tradition på området, hvor ganske mange børn og unge deltager i musikundervisning, giver eleverne gode muligheder for at udvikle deres evner og kundskaber inden for musikkens område.

Jeg forstår, at forslaget er inspireret af Statens Musikråd; det ligner i hvert fald til forveksling Statens Musikråds initiativ. Jeg kan da også sige, at Kulturministeriet i al beskedenhed har bidraget med den tekniske udformning af lovforslaget. Det synes jeg er en meget rimelig service at yde.

Forslaget har de konsekvenser, at vi på statens budget skal afsætte knap 55 mio. kr. I forvejen er der en begrænset statslig støtte til mu-

[Kulturministeren]

sikskolerne, en slags starthjælp ved etablering af musikskoler, oprettelse af musikalske grundkurser, efteruddannelse af musikskolelærere, så den samlede bevilling med det foreliggende forslag vil udgøre ca. 60 millioner statskroner.

Hvis man ser på udgiftsudviklingen, som jo ikke er uinteressant i denne sammenhæng, hvor vi jo også skulle finde midler til det nye initiativ på statens budget, må man jo minde om, at i den 3-års-periode, som er forløbet fra den sidste musiklovsændring i 1986 og frem til nu, er disse frie midler, der knytter sig til musikloven, blevet forøget med nøjagtig 43,5 pct., en stigning fra 26 mio. kr. i 1986 til 37,3 mio. kr. i 1990.

Tager vi den periode, der er tale om her, må man regne med, at fra 1986 og frem til 1993, hvor ordningen skal være fuldt udbygget efter forslaget, vil der være en anslået stigning i disse frie musikmidler på 253 pct. Det er naturligvis meget flot i en periode, hvor også andre kulturelle områder kunne have glæde af midler, som i forvejen udbetales af kommunerne.

Jeg skal gerne medgive forslagsstillerne, at regeringen også har megen sympati for tanken om at sikre musikskolerne i fremtiden, men det er lige så klart, at regeringen ikke på dette tidspunkt er i stand til at anvise yderligere 55 mio. kr. i den kommende 3-års-periode.

Vi kan derfor ikke støtte lovforslaget, som det foreligger nu, men vi vil meget gerne se det i sammenhæng med en række andre kulturelle initiativer.

Søren Hansen (S):

Det er jo ikke alle udviklingstendenser i samfundet, som er lige positive. Stress og passivitet, ensomhedsfølelse og virkelighedsflugt er nogle af dem, og der er desværre en masse eksempler på, at det rammer mange børn og unge. Men der er også udviklingstendenser i samfundet, som er negative, men af den modsatte type. Nogle af dem giver mere liv, er måske sågar livsbekræftende, medvirker til fordybelse og aktivitet.

Musikskolerne er så udpræget af den positive type. Man behøver ikke at have haft mange børn, der har været i musikskole, før man har haft mulighed for at følge livet dér og kan konstatere, at sådan hænger det sammen. Det er ikke blot det liv, som findes på selve skolen, men også det liv, den forberedelse, den oplevelse både før og efter, som musikskolerne kaster af sig.

Når man står i denne situation med nogle negative udviklingstendenser og nogle ubetinget positive, drejer det sig, så vidt jeg kan vurdere, om at satse på de positive, også fordi en stærkere satsning på de positive, livsbekræftende udviklingstendenser i samfundet er den allerbedste metode til at medvirke til at gøre de negative virkninger så små som muligt eller måske helt fjerne dem. Det er dybest set baggrunden for dette forslag og så naturligvis også tendensen til, at noget af det grundlag, der har været for musikskolerne, ser ud til at skride.

Det er nemlig rigtigt, som ministeren siger, at der er tale om en kommunal finansiering, men så vidt jeg husker fra mit eget månedlige budget, er der også tale om en vis privat finansiering af elevernes medvirken. Men der er jo en tendens til, at den kommunale indsats skrider. Dermed skrider grundlaget for en velfungerende musikskole afgørende, og i hvert fald har vi jo set tegn på, at muligheden for at oprette musikskoler de steder i landet, hvor de ikke findes, er forsvundet eller i hvert fald blevet væsentlig mindre, end de ville have været, hvis den kommunale økonomi havde været bedre. Forhåbentlig kan dette forslag først og fremmest medvirke til to ting: dels at få oprettet musikskoler de steder i landet, hvor de mangler, og dels at få styrket de musikskoler, som lykkeligt allerede er blevet etableret.

Jeg talte før om baggrunden for lovforslaget, og dette her er formålet med forslaget. Det kan jo næppe undre nogen, at jeg på Socialdemokratiets vegne kan give forslaget meget varm tilslutning, og det gør jeg så hermed.

Så vil jeg gerne slutte med et ord til ministeren, som fabulerede om, hvor inspirationen til forslaget kom fra, og hvem der havde medvirket til at få sat de udviklede paragraffer sammen. Det plejer jo ikke at være sådan her, at man begynder at tale om, hvilket kontor hos ministeren der har forberedt det ene og det andet og det tredje forslag, men nuvel: Jeg husker tre år tilbage, hvor jeg var inde i de første overvejelser og samtaler med en række kloge og interessererede folk om denne sag. Der var folk fra Statens Musikråd, og der var folk fra Statens Musikkonservatorium og den store musikmesse i Herning. Der var masser af musikinteressererede folk fra den musikskole, som jeg selv har haft en vis tilknytning til, og fra den forening, som gudskelov er kommet til for nylig, For-

[Søren Hansen]

eningen af Musikskoler i Danmark, og mange andre kloge folk. Det er så efterhånden blevet til dette forslag. Jeg har ikke noget imod at lytte til kloge folk, som er eksperter på området. Det har vi også gjort. Det er såmænd i al beskedenhed nok derfor, at forslaget er blevet både så klogt og så fornuftigt sammensat.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Et lovforslag, der fremsættes herinde, er normalt formelt rigtigt, så jeg skal ikke fordybe mig mere i det.

Jeg tilslutter mig det, ministeren har sagt, men jeg vil gerne gøre den tilføjelse, at jeg ikke bryder mig ret meget om den slags lovforslag. Her beskæftiger man sig med et enkelt område. Hvis der skal sættes penge af til dette område, og det bliver ikke så få penge, skal de gå fra noget andet. Jeg foretrækker, at man betragter musikken og kulturen, som vi her beskæftiger os med, fra et overordnet synspunkt – man kan næsten sige fra et højstående stade – og ser på, hvor mange penge der er, og hvordan det er rimeligt at fordele dem.

Jeg vil i den forbindelse sige, at jeg har stor respekt for pressionsgrupper, men jeg kan ikke se, at den kendsgerning – og det er så åbenlyst tilfældet – at der er stærke pressionsgrupper, der virker for disse udmærkede skoler, skal få mig til at sige, at dette er vigtigere end så meget andet.

Så jeg er nødt til at tilkendegive over for Folketinget, at vi forholder os ganske overordentlig skeptisk over for både formål og navnlig metode.

Birthe Hansen (SF):

I modsætning til den forrige ordfører synes jeg, at det er et overordentlig vigtigt område, og jeg synes, det er overordentlig vigtigt, at der bliver brugt penge på det, og de behøver ikke nødvendigvis at blive taget fra noget andet.

Hvis man har været barn i et hjem uden et klaver og man heller ikke som ung har modtaget nogen form for musikundervisning, kan det faktisk være en gave, når man som ældre, hvor man får bedre tid, får mulighed for at afprøve, om det virkelig er så dejligt at spille et instrument, som man har troet i mange år. Derfor er musikskolerne også for alle aldersgrupper. Nu, hvor vi om kort tid står over for det indre marked, har musikskoler måske endnu større be-

tydning end før for den del af den danske kultur, som udøvelse af musik er et eksempel på. I en verden, hvor konkurrence på billedmedier er stor, en verden, hvor elitepræstationer inden for idræt er det, der tæller og bemærkes, er det dejligt for dem, der ønsker noget andet, at de får mulighed for at dyrke deres spilleglæde, hvad enten det er solo eller i samspil med andre. At grundlaget for en videre uddannelse inden for musik så også kan lægges i musikskolen, måske specielt for børn og unge, er bare dejligt.

Når alt dette er sagt, er det også vigtigt at sige, at meget af det måske ikke vil være muligt i fremtiden, hvis ikke et flertal herinde vil sikre den form for musikliv i Danmark.

Som vi nævner i bemærkningerne til forslaget, er der i dag ca. 200 musikskoler spredt ud over landet. Med de økonomiske stramninger, der også har ramt kommunerne gennem de senere år, har det vist sig, at omkring 1/3 af de eksisterende musikskoler har været udsat for så massive nedskæringer, at deres fortsatte eksistens kan være truet. Derfor er der efter vores mening al mulig grund til gennem lovgivningen at sikre de kommuner og amter, som trods alt gerne vil oprette og drive en musikskole, støtte fra staten på de betingelser, der bl.a. er skitseret i vores lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg talte på ingen måde med passion imod formålet. Jeg tror, det er overordentlig vigtigt, at folk spiller og dyrker musik. Men der er én ting, man er nødt til at slå fast, og det er, at den forrige taler havde uret, da den forrige taler sagde, at det ikke gik fra noget. Det gør det altid.

Helge Sander (V):

I fru Hanne Severinsens fravær skal jeg meddele, at Venstre har stor respekt for det arbejde, der ligger bag dette lovforslag, og i det hele taget for intentionerne. Vi føler, det er vigtigt, at de unge bliver undervist i musik, og der er også allerede i dag på forskellig vis en vis støtte til musikskoler.

Der er også allerede skabt en lang række musikskoler til glæde for såvel elever som musiklivet. Alligevel må det gøre indtryk, at den statslige nettomerudgift vil komme til at andrage 54,5

[Helge Sander]

mio. kr. Vi vil gerne være med til at sikre musikskolerne, men vi har svært ved at finde dækning for den store merudgift.

Nu er musikskoler jo heller ikke den eneste måde, danskerne kan få musikoplevelser på. Der synges for lidt i de danske folkeskoler, men det behøver ikke at betyde, at faget sang skal udvides, men det bør integreres mere i skolerens hverdag. Her op til det forestående valg til skolebestyrelser har vi haft den fornøjelse overalt i landet at kunne se, at mange lister prioriterede højt, at sangen kom til at spille en mere betydelig rolle i skolerens hverdag.

Et lands kulturliv måles ikke alene ved at se på kulturbudgetternes størrelse, men selv om man skulle foretage en sådan måling, ligger Danmark trods alt pænt i forhold til andre lande, og vi har siden den første musiklovs vedtagelse i 1976 fra mange sider fået at vide, at vi har en af verdens bedste på området.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Det var til hr. Ole Bernt Henriksen, som så vist og klogt sagde: Noget for noget. Jeg vil gå ind på den tankegang og sige til hr. Ole Bernt Henriksen: Jeg har altid været modstander af, at dette land brugte alle de penge på det isenkram, som vores forsvar indkøber, så hvis hr. Ole Bernt Henriksen er enig med mig, kunne man måske, sådan som forholdene er i dag, tage nogle af de penge og lægge dem over til kulturlivet i Danmark.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Min korte bemærkning er til hr. Helge Sander. Det er klart, at man altid skal være åben og især over for andres åbninger, og jeg opfattede det som en klar åbning fra hr. Helge Sanders side, da han sagde: Vi vil gerne være med til at sikre musikskolerne.

Jeg vil da ikke udelukke – selv om vi har gjort vores hjemmearbejde så godt, som vi overhovedet var i stand til, og med god bistand fra kloge og inspirerende mennesker – at man kan forestille sig andre effektive metoder til lige præcis at opnå det, vi gerne vil, nemlig en sikring af musikskolerne. Jeg forstod altså på hr. Helge Sander, at partiet Venstre gerne vil være med til at sikre musikskolerne. Så spørger jeg: Hvordan?

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg vil sige, ligesom fru Birthe Hansen sagde for et øjeblik siden, at jeg tror, vi skal prøve at bevare en vis værdighed i vores argumentation. Vi har ført forsvarspolitik ud fra den opfattelse, at vi skulle undgå, at Danmark fik tilstande som dem, der nu afsløres i de østeuropæiske lande. Der foreligger nu en ny situation, hvor vi skal prøve at glæde os sammen over det, der er sket, men vi skal også prøve at holde orden i vores eget hus. Det var det, mine bemærkninger gik på.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Fru Birthe Hansen ved godt, at jeg om et øjeblik i min ordførertale vil støtte dette forslag, fordi jeg finder, det er rigtigt. Jeg går også ud fra, at hvis der viser sig et flertal i Folketinget for forslaget, skal vi i fællesskab i gang med at finde pengene. Derfor vil jeg gerne i al stilfærdighed spørge fru Birthe Hansen, om fru Birthe Hansens udspil er definitivt, for jeg må sige, at hvis fru Birthe Hansens forslag om, at pengene skal tages fra forsvarsbudgettet, bliver SF's bud, bliver der ikke meget forlig om finansieringen af det forslag, som ellers kunne være så godt.

(Kort bemærkning).

Birthe Hansen (SF):

Mit svar var alene møntet på den konservative ordfører, hr. Ole Bernt Henriksen, som mente, at man skulle give noget for noget, og det var et forslag fra min side. Det kunne jo være, hr. Ole Bernt Henriksen fandt, at det var en strålende idé, sådan som verden ser ud i dag. Hvad ved jeg?

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg skal kun sige til fru Birthe Hansen, at de ord, der er sagt fra denne talerstol, er sagt, og jeg synes, det er en meget interessant alliance, CD herefter befinder sig i.

Pia Dahl (FP):

Jeg skal personligt indrømme, at musikskoler står mit hjerte utrolig nær. Der er ingen tvivl

[Pia Dahl]

om, at det har en kolossal betydning for børnene at lære at spille et instrument, lære at samarbejde, lære at koncentrere sig, og de lærer nok også en hel masse andet til brug for deres personlige liv ved at dyrke musik.

Men mit Fremskridtshjerte er dog et fornuftigt hjerte, som også ser økonomisk på tingene, og vi har et håb om, at befolkningen en dag selv kan betale, hvad det koster at få børnene musikundervist, nemlig den dag, hvor de ikke længere betaler skat, den dag, hvor hr. Petersen ikke er tvangsindlagt til at betale fru Olsens børns musikundervisning.

Forslaget går ud på, at staten nu skal indgå med en del af betalingen, hvor kommunerne førhen selv har stået for det. Det er ikke Fremskridtspartiets holdning, at staten skal gå ind og yde hjælp. Kommunerne skal selv have mulighed for at bestemme, ikke alene om de vil have det tilbud til borgerne, men også hvor mange elever, og hvor meget det i det hele taget skal koste.

Fremskridtspartiet må forkaste lovforslaget i og med, at 60 mio. kr. altså også er en slags penge, og som et ansvarligt finanslovparti må vi naturligvis gå imod sådanne udgiftsstigninger på kulturministerens område.

Marianne Jelved (RV):

Musikskolernes arbejde er virkelig imponerende, og i Det Radikale Venstre er vi helt overbevist om værdien af musikoplevelser, musikaktiviteter, musikopdragelse, musikundervisning og i øvrigt de aktiviteter, der foregår på mange forskellige områder, i øvrigt også i den udmærkede folkeskole.

Kommunerne har virkelig gjort meget uden at være direkte forpligtet af lovgivningen. Vi ser, at næsten 200 kommuner har musikskoler, og jeg erkender, at det ikke kan tilbagevises, at nogle af dem har været udsat for nedskæringer. Jeg ved også, at når man spørger en institution uanset hvilken, hvordan sådanne nedskæringer virker, er der ikke nogen, der fortæller, at de virker godt. Det gør de heller ikke, men altså bare et lille forbehold over for, at spørger man de direkte berørte, ved man også, hvilket svar man vil få.

Musikskolerne har bredt sig som en følge af et samarbejde mellem borgere, fagfolk og lokalpolitikere og gennem en prioritering i kommunerne, og det vil jeg meget gerne anerkende

og give kommunerne et klap på skulderen for. På mange områder er det nok den vej, vi skal gå, nemlig at lade tingene gro fra græsrodderne.

Jeg synes, det på mange måder er et tiltalende lovforslag, og noget af det, jeg synes er mest tiltalende, er, at det ikke er en pligtlov, hvis vi kan kalde det sådan, men at det er op til kommunerne at bruge loven, hvis den skulle blive vedtaget i en eller anden form. Princippet i lovforslag nr. L 184 er, at der ydes en form for statslig refusion, når man gør noget bestemt, nemlig etablerer en musikskole. Det er en gammel, prøvet og velkendt gulerodsmetode, uden at det skal forstås negativt.

Der mangler kun én ting, og det er en anvisning af finansieringen. Nøjagtig som kommunerne gør, nemlig prioriterer inden for en helhed, vil Det Radikale Venstre også gerne se tingene i en sammenhæng – her det samlede kulturområde – og så finde en prioritering.

Min slutbemærkning skal ud over den ros, jeg har givet lovforslaget, være, at vi i det videre arbejde på dette område og på kulturområdet som helhed vil være konstruktive og kreative.

Duetoft (CD):

Jeg vil gerne starte med at sige til hr. Ole Bernt Henriksen – og nu skal hr. Ole Bernt Henriksen også selv bevare lidt værdighed –: Lad være med at forsøge at påstå, at alliancen mellem CD og SF er noget andet end det, den er. Vi er i alliance om at synes, at dette lovforslag er godt, og det skal jeg vende tilbage til. Men jeg synes, det er urimeligt, at når jeg fortæller, at man under ingen omstændigheder kommer til med CD's stemmer at skære ned i forsvarsbudgettet for at redde musikskolerne, så sår hr. Ole Bernt Henriksen tvivl om det og siger, at det dog er en underlig alliance, CD er i alliance med SF i forbindelse med forsvarsbudgettet. Det vil jeg gerne have lov til at sige til hr. Ole Bernt Henriksen. Så håber jeg, det er klart.

I øvrigt er det, man gør i forbindelse med dette lovforslag – som vi altså kan støtte, fordi vi synes, det er et rigtigt lovforslag – vel faktisk, hvad vi har lovet for nogle år siden. Dengang vi indførte hybridnettet, og dengang vi indførte TV 2, var der i en stor del af Folketinget megen bekymring for, at alle vore børn og unge i løbet af få år skulle blive fuldstændig firkantede i øj-

[Duetoft]

nene af kun at se fjernsyn og ikke derudover have nogen alternativer.

Jeg husker fra den ene debat efter den anden om kabel-tv og om mere tv, at den ene politiker – også fra de nuværende regeringspartier – efter den anden sagde: Det er klart, at når vi nu får nogle og tyve kanaler, er vi nødt til at sørge for, at der hele tiden er nogle alternativer for børn og unge, ja også for alle andre. Man skal have lov til at møde mennesker, og man skal have lov til at være sammen. Det er i mine øjne faktisk noget af det, musikskolerne har gjort. Musikskolerne er et af de instrumenter, der gør, at børn og unge kan lokkes hjemmefra og samles om andet end at se videofilm.

Derfor mener jeg faktisk, at en støtte til musikskolerne er et ganske væsentligt punkt i den generelle kulturpolitiske debat, og det mener jeg ikke mindst, fordi jeg er unionstilhænger. Jo mere EF, des bedre, og jo mere integreret, des bedre. Men jeg har aldrig nogen sinde påstået, at man ikke skulle huske sine danske rødder, og en del af de danske rødder er altså vores musiktradition, vores musikkultur. Derfor er det ganske væsentligt, at man har en chance for at lære noget om den.

Jeg vil heller ikke underkende, at vi kan støtte lidt livsglæde en gang imellem. Jeg tror, de fleste af Folketingets medlemmer har oplevet musikskoler, været i kontakt med dem, og derfor ved, hvilken glæde der lyser ud af det arbejde, der foregår dér, og det er jo ikke ganske få elever, vi snakker om. Jeg hørte forleden, at eksempelvis i Hirtshals Kommune har man fat i hvert andet barn og i Skørping hvert tredje, og jeg synes, det er flot, at man på den måde kommer ud til så bred en kreds, og det vil vi ikke være med til at ødelægge ved at lade egenbetalingen stige voldsomt. Det er klart, at i det øjeblik udgiften for et barn stiger fra 1.000–1.200 kr. op til 2.500 kr., kommer man i den situation, at det socialt bliver utrolig skævt og dermed også meget snævert, hvilke mennesker der får glæde af det, og det vil vi gerne modvirke.

Den eneste indvending, vi har mod lovforslaget, er sådan set, at vi synes, der skal gøres noget for, at svage kommuner, der ikke har så mange børn, samarbejder – og det vil vi gerne se på i udvalget – om at finde en løsning, så man også i områder, hvor befolkningsgrundlaget er svagt, får de samme muligheder.

Nu har jeg ligesom så mange andre fortalt, hvor godt det er. Det har regeringens ordførere – bortset fra hr. Ole Bernt Henriksen – også netop sagt, og så har alle sluttet med en bemærkning om, at de i øvrigt ikke aner, hvor pengene skal komme fra.

Så vil jeg gerne give et bud på, hvor pengene skal komme fra. Man har afsat 120 mio. kr. til Højlands fond. Dem vil jeg gerne være med til at bruge nogle af til dette forslag, den prioritering vil jeg gerne foretage. Så nu er der i alt fald et forslag til finansiering på bordet.

(Kort bemærkning).

Pia Dahl (FP):

Det, der får mig herop, er hr. Duetofts ord om, at man får fat i børnene. Det kan faktisk godt bekymre mig lidt, og jeg vil spørge hr. Duetoft, om det ikke også bekymrer ham en lille smule. Som fru Marianne Jelved var inde på, går dette forslag i virkeligheden ud på gulerodsprincippet, netop fordi der nu skal ydes de 20 pct. i statstilskud. Mener hr. Duetoft ikke, at vi løber den risiko, at det ligesom tager overhånd, hvis jeg må udtrykke mig på den måde?

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Nej! (*Munterhed*).

Lysholm Christensen (KRF):

Det er uhyre vigtigt, at vore børn og unge bliver stimuleret til musikalsk udfoldelse. Det er vigtigt, at denne udfoldelse kommer i gang allerede på et tidligt tidspunkt, og at der bliver sat både menneskelige og økonomiske ressourcer ind for at sætte noget i gang på dette vigtige område.

Det er helt interessant at have en debat som denne, hvor man svinger sig lidt op over det lovtekniske og får lidt større perspektiver, og det lægges der naturligvis op til her.

Jeg vil gerne sige et par ting om betydningen af musikalsk udfoldelse for børn og unge.

Jeg tror, det har stor betydning for vore børns personlige udvikling, at de er musikalsk aktive og får lært at håndtere et instrument. Det har en stor personlighedsudviklende betydning, og det er en sund fritidsaktivitet, som de har et godt fællesskab om. De møder nogle af deres jævnaldrende og også nogle fra andre alders-

[Lysholm Christensen]

grupper. De lærer at samarbejde. Det er uhyre vigtigt i vor tid, at der bliver skabt sådanne fællesskabsfora, hvor folk kan have en fælles oplevelse og en fælles aktivitet.

Det er i ordets egentligste forstand forebyggelse, fordi det er med til at give vore børn og unge nogle sunde interesser, og i vor tid, hvor vi vander os lidt under problemer med ungdomskriminalitet osv., er det yderst vigtigt, at vi tænker på forebyggelse.

For allerede nu at drage økonomien ind i det synes jeg, den blegner lidt, hvis man ser det i et forebyggelsesperspektiv. Det, man forebygger her, er sparet andre steder, og vi kender alle sammen regningen for de ulykker af forskellig art, som vore børn og unge kan komme ud i.

Musikskolerne er også et festligt indslag i bybilledet. Vi ved alle, hvordan de kan medvirke ved forskellige arrangementer på institutioner og ved fester rundt omkring i vore kommuner. De er virkelig et godt aktiv i bybilledet. Det er mere nødvendigt nu end tidligere, at vi satser på dette område, for som også andre har været inde på, er der mange farer ved vore børns og unges opvækstvilkår. Derfor er det et godt område til forebyggelse.

Folkeoplysningslovens principper hindrer jo, at musikskolerne kan komme med under den, og det finder jeg sådan set er helt i orden. Vi skal ikke ødelægge principperne i folkeoplysningsloven, men vi må erkende, at der her er et hul, som vi skal have udfyldt, og det kan man fint gøre med dette lovforslag.

Det er et godt og realistisk forslag, som ikke gør det til en pligt for kommunerne at oprette musikskoler, men er der på privat initiativ nogle, der vil yde en egenbetaling, udløser det et tilskud. Vi synes, det er et sundt og godt princip, som vil stimulere de initiativer, der findes. Det er også vigtigt, at der bliver ofret lidt penge på området, for at det ikke kun skal blive for de velbjærgede, der kommer fra et hjem med klaver. Det skal være et tilbud, som alle børn og unge skal kunne deltage i.

Så kommer vi til det alvorlige: Hvor skal pengene komme fra? Kristeligt Folkeparti vil gerne også ved denne lejlighed vedkende sig sit ansvar for finansloven og for en ansvarlig økonomisk politik, og derfor er vi ikke indstillet på, at vi skal have udvidet det samlede beløb til kulturelle formål på statens regnskab. Vi må prøve, om vi kan finde pengene inden for det bestående.

Jeg må sige, at jeg er en lille smule misundelig på hr. Duetoft, fordi han snuppede ideen før jeg. Jeg synes ligesom hr. Duetoft, at Kulturfonden var et rimeligt sted at hente nogle af pengene. Vi vil altså gerne medvirke til at finde pengene inden for det bestående. Vi mener, at der nok kan flyttes nogle.

Man kunne måske løbe dette lovforslag lidt langsommere i gang end foreslået. Det vigtigste er, at vi nu kommer i gang.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Vi kommer til at fastholde det, jeg sagde for et øjeblik siden. Jeg er enig i det, den sidste ordfører sagde, men hvad nytter det?

Jeg kunne finde masser af kulturelle områder, hvor jeg heroppefra kunne holde bevægende taler. Mine evner til at holde bevægende taler er ikke ringere end andres herinde. Jeg skal prøve at gøre det ved lejlighed, således at jeg kan demonstrere for Folketinget, hvor passioneret jeg kan være. Det kunne jeg også have været i denne sag.

Nu hører vi altså, at pengene skal findes andre steder inden for Kulturministeriets område. Hvilke formål er det så, vi skal til at træde på? Jeg må tilstå, at jeg ikke finder SF's holdning i denne sag mærkværdig, men jeg finder deltagelsen af de to – og det vil jeg gerne have lov til at udtrykke meget klart og tydeligt – højt ansvarsbevidste partier, som er blevet lokket med i dette elendige selskab, beklagelig, for jeg tror, de pågældende partier vil komme til at fortryde det, når regningen skal betales.

Der er vel ikke flertal for, at Højlands penge skal bruges til dette; dem er man jo i færd med at disponere over til lige så fortræffelige formål.

Jeg må advare imod denne fremgangsmåde. Man vil komme til at fortryde den.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil bare rette en misforståelse hos hr. Ole Bernt Henriksen. Jeg tror ikke, at Kristeligt Folkeparti og i alt fald ikke CD er blevet lokket til noget som helst.

Jeg vil også gerne sige til hr. Ole Bernt Henriksen, at jeg føler mig aldeles godt tilpas i selskab med SF'ere. Jeg har ikke nogen problemer med at være i stue eller arbejde sammen med

[Duetoft]

SF, hvis SF har en holdning, som jeg er enig i, og det har SF på nogle områder, lige så vel som hr. Ole Bernt Henriksen på en lang række områder og måske på flere har nogle holdninger, jeg er enig i. CD er kommet ud over børnestadiet, hvor vi vurderede sagerne alt efter, hvem vi skulle være i stue med.

I øvrigt vil jeg godt sige til hr. Ole Bernt Henriksen: Hvis regeringen nu ikke bare kom med alle de pæne ord og så sagde, at den i øvrigt ikke kunne være med til det, fordi den ikke kunne finde pengene, og i stedet ville være med i en forhandling om, hvordan vi finder pengene, skulle det nu nok kunne lade sig gøre – også på en måde, som hr. Ole Bernt Henriksen egentlig ikke vil være så ked af.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Regeringen vil formentlig selv takke for hr. Duetofts velvilje over for budgetansvarligheden, men jeg gør opmærksom på, at de penge altså skal hentes et eller andet sted, hvor det kommer til at gøre ondt. Der er ingen vej uden om.

Ingerlise Koefoed (SF):

Endnu en gang skal denne meget vigtige debat altså druknes i økonomiske overvejelser. Jeg vil godt gøre opmærksom på, at det her drejer sig om knap 20 mio. kr. om året i 3 år – og hvis forslaget bliver trukket ud over en 4-5 år, drejer det sig altså om færre penge om året – på et statsbudget på, så vidt jeg husker, 228 mia. kr. Jeg synes, det er mange ord og også mange overflødige ord at spille på en sag af denne art.

Jeg synes også, det er en urimelig diskussion, der går på, hvem der skulle fortryde at arbejde sammen med hvem. Jeg vil da godt spørge kulturministeren og De Radikale, om de egentlig har fortrudt, at de arbejdede sammen med SF og Socialdemokraterne i sin tid om at forbedre musikloven, sådan at stigningerne på musikloven blev dem, som kulturministeren stod heroppe og syntes at være glad for – selv om det så blev brugt lidt i argumentation imod dette forslag. Jeg har aldrig fortrudt, at jeg har arbejdet sammen med politiske kolleger, uanset hvem det var. Jeg har aldrig fortrudt, at jeg er gået i samarbejde med nogen om en sag, som jeg syntes det var vigtigt at samarbejde om. Jeg synes, at den diskussion er uværdig for Folketinget.

Jeg vil selvfølgelig på forslagsstillernes vegne takke for tilslutningen fra Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti, og jeg vil i øvrigt takke alle de partier, der har udtalt positiv holdning til ideen om musikskoler.

Allerede da vi reviderede musikloven i 1982-83, var det vel, interesserede SF sig kolossalt meget for, hvordan det skulle gå med musikundervisningen og musikskolerne, og det har vi så prøvet at arbejde videre med siden. Selvfølgelig har vi fået hjælp udefra, og selvfølgelig takker vi de mennesker, der har hjulpet os ved at give os de oplysninger, vi har brug for, ved at komme og diskutere med os og ved at invitere os til konferencer. Lobbyvirksomhed er elsket i dette land, men jeg har ikke følt det som lobbyvirksomhed; jeg har følt det som hjælpsomhed og venlighed, støtte til at gøre noget, som jeg længe havde ønsket.

Det er også rigtigt, at vi har bedt Kulturministeriet om at hjælpe os med den tekniske udformning, og det har vi fået hjælp til – og det takker jeg for – ligesom vi i øvrigt plejer at få hjælp fra Kulturministeriet, når vi beder om hjælp til teknisk at udforme et af vores forslag.

Jeg skal prøve, om jeg kan svare på nogle af de ting, der er blevet sagt. Jeg vil godt starte med at sige, at jeg synes altså ikke, at pengene skal hentes fra Højlundfonden, for jeg synes, at vi nu skal lade den løbe; jeg synes, der er gode ideer i den. I øvrigt synes jeg, at enhver kulturminister skal have lov til at have ét specielt område, som han/hun gør noget særligt for, det manglede bare. Og så vil jeg da i samme forbindelse sige, at ministeren jo kunne finde pengene uden for budgettet til det kulturpolitiske idéprogram – som jeg i øvrigt støtter – så det kunne da også være, at han kunne finde pengene uden for budgettet til det her område.

Jeg forstod, at hr. Ole Bernt Henriksen ikke bryder sig meget om den slags forslag. Det er jo bare ærgerligt. Jeg synes også, at man skal se tingene ud fra et overordnet synspunkt, og jeg synes, at man skal have en kulturpolitik og et kulturpolitisk synspunkt, som man søger så vidt muligt at fremme igennem de politiske forslag, man fremsætter, og de forslag, man støtter. Og for os har musikskolerne og de muligheder, som børn og unge – og af og til også voksne og børn, unge og voksne sammen – kan få gennem musikskolerne, altså i mange år været et højt prioriteret område.

[Ingerlise Koefoed]

Jeg ved ikke rigtig, om fru Pia Dahl har læst forslaget helt, som det skulle læses. Det lyder for mig, som om fru Pia Dahl, der i øvrigt er glad for musik og musikskoler, går ud fra, at det er et obligatorium, vi har lavet, men det er jo netop ikke et obligatorium.

Det er, som fru Marianne Jelved sagde, et forslag, der hviler på det gode gamle gulerods-princip: den kommune, der tager et initiativ, vil vi gerne være med til at støtte, men vi ønsker faktisk, at initiativet skal komme fra det lokale miljø, sådan at vi ved, at der er interesse for det og opbakning bag det. Vi vil selvfølgelig ikke komme og trække noget ned over hovedet på folk, som det så smukt hedder, hvis de overhovedet ikke er interesseret i at få det.

Det er ment som en støtte til de kommuner, der enten må sætte elevbetalingen meget højt op nu for at kunne klare at bevare musikskolen eller – og det er også sket – må nedlægge deres musikskole, eller som meget gerne ville oprette en musikskole, men ikke har kunnet finde økonomien til at gøre det på en måde, så den ikke bare bliver for de bedststillede børn og unge, men for så godt som alle de børn, der er interesseret i at gå der, og for alle de forældre, der måtte være interesseret i at sende deres børn i musikskolen.

Jeg er selvfølgelig enig med hr. Duetoft i, at livsglæde behøver vi ikke at tage afstand fra herinde i Folketinget, tværtimod, vi skal gøre, hvad vi kan for at hjælpe med, at de mennesker, der gerne vil opleve noget, skal kunne komme til det; men vi skal selvfølgelig ikke gå ind og vurdere, om livsglæden er større ved den ene eller den anden aktivitet.

Jeg er også meget glad for alle de ting, hr. Lysholm Christensen sagde om den personlige udvikling af børnene. Jeg tror nemlig, at musik og andre kulturaktiviteter ikke alene er noget i sig selv, men ved at være med til at skabe noget, ved at opleve noget, udvikler man en følsomhed og en vidsynethed, som er fantastisk nødvendig for alle mennesker, og som selvfølgelig ikke mindst er nødvendig i disse år, hvor tingene udvikler sig så lynhurtigt, at det er utrolig svært for os alle at få overblik. Vi har brug for den kreativitet og fantasi, og hvad det nu alt sammen hedder, som vi kan få. Og den kan vi få meget godt igennem opvæksten, men den kan også blive kulet godt ned under en opvækst, hvor der ikke er nogen kreative udfordringer og opmuntringer.

Jeg har vist udtalt mig om pengene, og jeg har på god SF-vis ikke anvist lige præcis, hvor de skal komme fra; jeg tror sagtens, at de kan findes, men jeg har også sagt, hvor jeg ikke kan finde dem. Jeg ved, vi ikke kan finde dem på forsvaret; det havde jeg nu ærlig talt heller ikke drømt om at vi kunne.

Jeg vil blot til sidst sige, at vi jo også arbejder med musikundervisning og musikskolevirksomhed på et andet område i denne tid, nemlig inden for folkeoplysningen, som det også blev sagt af hr. Lysholm Christensen. Jeg vil godt, selv om det måske falder lidt uden for dette lovforslag, gøre opmærksom på, at der er en enkelt ting i folkeoplysningsloven, som forekommer mig lidt vanskelig at forstå.

Jeg har forstået af de svar, jeg har fået fra ministeren, at man stadig væk vil have mulighed for under folkeoplysningsloven at oprette små hold til instrumentalundervisning, men hvis man skal betale en tredjedel af lærerlønnen på et hold på 4 eller 6 mennesker, så bliver det en meget høj deltagerbetaling. Jeg har stillet et spørgsmål om det. Jeg mener, man i disse tilfælde burde kunne give en særbehandling, ligesom man kan gøre med handicapundervisningen, sådan at tilskuddet blev større og deltagerbetalingen derved kunne holdes nede.

Det er lidt ved siden af dette lovforslag, men det hænger altså sammen med musikken, og mens den nu spiller, synes jeg også godt, at jeg kan anslå den tone.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Foranlediget af et direkte spørgsmål fra fru Ingerlise Koefoed om, hvorvidt Det Radikale Venstre har fortrudt et tidligere samarbejde om musikloven med Socialdemokratiet og SF, kan jeg svare nej, det har Det Radikale Venstre ikke.

Jeg vil gerne benytte anledningen til også at sige, at Det Radikale Venstre heller ikke kan støtte, at man sparer på Kulturfonden for at bruge pengene til et andet i øvrigt udmærket forslag, nemlig L 184.

Da jeg talte om prioritering inden for kulturområdet, vil jeg bare gøre opmærksom på – det er ikke, fordi jeg forventer eller ønsker nogen kommentar – at vi jo behandler lovforslag om folkeoplysning og lovforslag om teaterlov, hvor der også er økonomiske diskussioner – hvis vi

[Marianne Jelved]

skal sige det på den måde. Derfor er det jo ikke ligegyldigt, at vi bare siger, at vi finder pengene et andet sted. Det er en vanskelig opgave, men vi vil gerne medvirke til at finde en løsning på den.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Jeg vil da gerne sige, at som jeg ser det, har forslagsstillerne god grund til at glæde sig over, at bogstavelig talt alle fra regeringen og de enkelte partier udtalte sig positivt og med megen sympati for musikskoletanken. Så langt så godt. Det tror jeg også musikskolerne kan være tilfredse med.

Det største og vanskeligste spørgsmål står imidlertid tilbage, nemlig finansieringen. Her er der forskellige indstillinger, og hvis jeg har bemærket debatten i alle dens detaljer, så er der indtil videre ikke flertal for, hvordan denne opgave skal finansieres. Og det er jo det, der ofte er en regerings lod, at man godt kan blive enige om at vedtage initiativer, som er omkostningskrævende, men derimod kniber det med at finde flertallet, når de skal finansieres. Det er formentlig en af grundene til, at vi opererer med så betydelige underskud på de danske budgetter. Det er en oplagt svaghed, som vi mere eller mindre alle sammen må have et medansvar for.

Når vi ser på denne sag, har jeg lyst til at tage udgangspunkt i det, som fru Ingerlise Koefoed spurgte mig om, og som fru Marianne Jelved har svaret på, nemlig om man havde fortrudt samarbejdet med Socialdemokratiet og SF, da man i 1986 reviderede musikloven og fik en bedre musiklov.

Jeg deler fru Marianne Jelveds opfattelse og skal ikke gentage den, men jeg har lyst til at føje en ting til: Det har alligevel undret mig, når man hører, med hvilken meget positiv indstilling man møder forslaget om musikskoler, at det så ikke fandt plads under musiklovsrevisjonen i 1986. Det er jo kun kort tid, der er gået. Det har jeg nogle gange stilfærdigt undret mig over.

I øvrigt deler jeg den grundlæggende opfattelse, at det er utrolig vigtigt, at vi i alle henseender på disse områder prioriterer børnene og de unge ganske højt. Jeg sagde allerede i mit første indlæg, at regeringen jo ikke er afvisende over for at gå ind i en nærmere drøftelse af, hvordan man kan fremme nogle af de tanker og intentioner, der ligger i dette forslag. Jeg går ud

fra, at når vi går i gang med udvalgsbehandlingen, så er der også mulighed for netop at tage en sådan grundigere drøftelse af, hvordan vi eventuelt kan fremme og holde fast i musikskoleinitiativet.

Jeg må minde om – det er nemlig sagt ganske mange gange her fra talerstolen – at der jo ikke med dette forslag sker nogen sikring af musikskolerne. Det er nu engang – som andre også har sagt – en frivillig ordning, og jeg sætter i øvrigt megen pris på, at forslagsstillerne har haft den grundlæggende indstilling, at her måtte være tale om frivillighed. Jeg minder til gengæld om, at frivilligheden jo kun gælder kommunerne. Den gælder ikke staten, som – hvis initiativet tages – forpligtes til at betale sin andel. Det er en problemstilling, som vi – jeg vil sige næsten alt for godt – kender i Kulturministeriet, at andre udskriver regningerne til os. Men lad os nu se, om ikke vi i fællesskab måske kunne finde muligheder for at fremme sagen på en acceptabel måde.

Jeg må sige, at ideen med at bruge Kulturfondens midler, som jo kan bruges til mange gode og nye initiativer, efter min opfattelse ikke kan anvendes i denne sammenhæng. Hvis man forestillede sig det, så ville det også hjælpe – havde jeg nær sagt – meget lidt, fordi kulturfondsmidlerne er en engangsbevilling, som er reserveret over 3 år, og det ville ikke hjælpe i det forløb, som jo hører dette lovforslag til, nemlig en stadig finansiering af området.

Men som sagt: Også regeringen og jeg er indstillet på, at vi ser nærmere på sagen i det videre arbejde under Kulturudvalgets behandling.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Så vidt jeg husker behandlingen af musikloven for nogle år siden, så blev der altså også stillet spørgsmål dengang både om musikskoler og om børnemusik, og jeg mener, vi fik det svar fra ministeren – det er ikke et ualmindeligt svar, men vi fik altså det svar – at der var et udvalg, der arbejdede med tingene. Det havde der været, også da vi reviderede musikloven – nej, der skulle vist nedsættes et – i 1983. Om det var det samme udvalg stadig væk, kan jeg ikke huske, men det var i hvert fald ikke færdigt, og som de pæne mennesker, vi er, tænkte vi: Nå, så lad os vente lidt og se, hvad der kommer.

[Ingerlise Koefoed]

Men der kom altså ikke noget, og så syntes vi, at nu kunne det altså være nok, og derfor stiller vi dette forslag, som jeg da også regner med at vi får vedtaget, så det kan træde i kraft fra 1991.

Og så vil jeg godt sige, uden at ministeren skal føle sig forpligtet til at gå op og være vred over det, at jeg synes faktisk, denne regering har lidt for små sko på, når det drejer sig om kulturpolitik. Tænk, hvor mange mennesker det her vedrører! Tænk, hvad det betyder for velbefindendet, for udviklingen og sådan noget. Tænk, hvad det kan betyde til sin tid for at få et bedre bruttonationalprodukt, eller hvad det nu er, vi altid skal snakke om her. Så tag dog lidt større sko på og se at få gjort noget ved det.

Kulturministeren (Ole Vig Jensen):

Fru Ingerlise Koefoed fristede mig over evne. Jeg skal ikke gå ind i en debat, vi har haft ved så mange andre lejligheder, men lige bestemt på dette område, hvor vi taler om musiklovens frie midler, er der inden for de sidste godt og vel 3 år tale om en stigning på 43 pct. – 43 pct.! – bare på det ene område, som vi nu taler om her. Jeg mener faktisk ikke, man stadig kan postulere, at denne regering ikke er positivt indstillet over for kulturlivet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 185:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven og fotografiloven. (Vederlagsordning for uindspillede bånd).

Af Søren Hansen (S) og Ingerlise Koefoed (SF) m.fl.

(Fremsat 8/2 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Kulturministeren (Ole Vig Jensen):**

Jeg skal kun gøre nogle få bemærkninger til det forslag, som her er fremsat af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Sagen er jo kendt fra tidligere drøftelser og har været på dagsordenen efterhånden en hel del år.

Jeg har tidligere tilkendegivet, at jeg er meget opmærksom på de problemer, som opstår i forbindelse med de private indspilninger. Jeg har også sagt, at det ser ud til at være et voksende problem, og derfor er der god grund til at gøre sig overvejelser om, hvordan vi kan tilgodese ophavsretsindehaverne eller interessenterne lige bestemt på det her område.

Men som jeg har sagt ved andre lejligheder, er tiden ikke til at tage dette isolerede initiativ nu, om end jeg vedkender mig problemstillingen. Det hænger sammen med, hvad jeg også tidligere har nævnt, at vi venter på ophavsretsudvalgets endelige betænkning. Denne gang kan jeg sige: Nu kommer den.

Ophavsretsudvalget har afholdt sit afsluttende møde den 5. marts i år, og det vil sige, at vi inden for overskuelig tid, måske en måneds tid, vil kunne se betænkningen på tryk.

Tanken om at afvente den pågældende betænkning har ikke speciel tilknytning til forslaget isoleret set. Det er jo rigtigt, som det er fremhævet ved andre lejligheder, at der allerede ligger en betænkning fra 1982, som, hvis jeg husker ret, har behandlet spørgsmålet om en vederlagsordning for uindspillede bånd. I den forstand er problemstillingen ikke ny. Men på det tidspunkt, hvor jeg overtog ansvaret for Kulturministeriet i en periode, var vi så tæt på afslutningen af dette meget omfattende arbejde – som i øvrigt har været i gang i 15 år, hvor ophavsretsudvalget ikke bare har ruget stilfærdigt bag lukkede døre og vinduer, men har afgivet en række delbetænkninger undervejs – at den endelige betænkning altså kommer nu.

Jeg mener, at der nu er grund til, at vi på dette område lægger op til en overordnet og gennemgribende revision, hvor vi måske også får behov for at foretage en prioritering af en række forslag, som må forventes at skulle nyde fremme, når vi nu endelig går i gang med behandlingen af betænkningen. Jeg vil gerne endnu en gang